

Egzemplarz bezpłatny

**OSIEDLE
OGRODY**

POZnań*

kurier ogrodowy

Pamiętajcie o Ogrodach...

www.ro-ogrody.poznan.pl

Nr 2/2021 (118)

ISSN 1505-2346

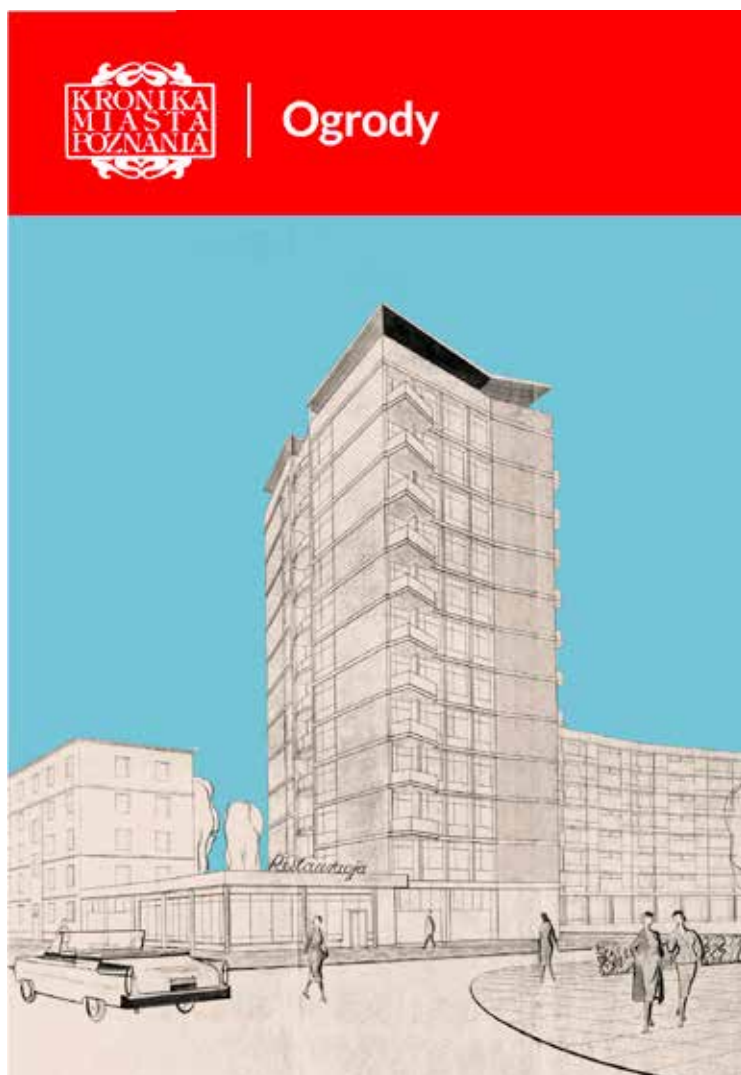
*Zdrowych
i spokojnych Świąt
oraz pomyślności
w Nowym Roku
życzą
Rada i Zarząd
Osiedla Ogrody*

„KRONIKA MIASTA POZNANIA” – CZAS NA OGRODY!

Skąd się wzięła nazwa Ogrody i nazwy lokalnych ulic? Jak powstała i zmieniała się dzielnica? Historia, kultura, życie mieszkańców osiedla; to i więcej znajdziemy w ostatnim tegorocznym numerze „Kroniki Miasta Poznania”, w całości poświęconym Ogrodom.

Najnowszy tom „Kroniki Miasta Poznania”, pod redakcją Piotra Korduby, trafi do sprzedaży w połowie grudnia. Będzie można go kupić w sklepie internetowych Wydawnictwa Miejskiego Poznania, Centrum Informacji Kulturalnej i w wybranych księgarniach. Zapraszamy do lektury!

KONKURS „ZIELONY POZNAŃ” ROZSTRZYGNIĘTY!

Jak co roku zachęcaliśmy mieszkańców naszego Osiedla do brania udziału w konkursie „Zielony Poznań”, którego celem jest kształtowanie postaw proekologicznych oraz propagowanie dbania o tereny zielone w miejscu zamieszkania oraz pracy. To wyjątkowy konkurs, który od lat cieszy się dużym zainteresowaniem mieszkańców nie tylko Ogrodów.

Do tegorocznej, 28. edycji konkursu „Zielony Poznań” zgłoszonych zostało 30 obiektów, w tym 24 ogrody przydomowe, 4 balkony, 1 kwiatnik zakładowy oraz 1 kwiatnik szkolny. Komisja wytypowała do drugiego etapu 1 ogród przydomowy mieszczący się przy ul. Dąbrowskiego.

Stanęliśmy przed trudnym zadaniem nagrodzenia i wyróżnienia zgłoszonych obiektów. Musimy przyznać, że wiele z nich wywarło na nas ogromne wrażenie.

Pomysłowość poznanianek i poznaników jest ogromna. Kreatywne kompozycje kwiatowe, ciekawe elementy małej architektury świadczą o wielkiej pasji oraz trosce mieszkańców Poznania o przyrodę i swoje miasto.

Cieszymy się, że dzięki Państwa pracy i zaangażowaniu nasze Osiedle jest coraz piękniejsze. Wszystkim uczestnikom konkursu przekazano dyplomy i upominki. Serdecznie gratulujemy!

OSIEDLE OGRODY – TOŻSAMOŚĆ MIEJSCA

Jakim Osiedlem są Ogrody? Przedłużeniem Jeżyc? Podmiejską dzielnicą willową, której rozwój zatrzymał się w czasie wojny? Pozostałością czasów PRL wyznaczającą niegdyś granice miasta powitalnym neonem „Merkury”, końcowym przystankiem tramwajowym i dziś już nieistniejącymi w większości zakładami produkcyjnymi? Miejscem kontrastów, nieciekawym i bez zabytków, uciążliwym i przestarzałym węzłem komunikacyjnym wiążącym miasto z przedmieściami?

Przez Pętlę Ogrody przebiegają pasażerowie do autobusu czy tramwaju, nie zwracając uwagi na potencjał kryjący się za brzydkimi, przypadkowymi budkami z drobnym handlem. A dzielnica ta, to nie tylko węzeł przesiadkowy, ale część miasta z historią w tle.

Osiedle Ogrody wyodrębnione zostało, jako jednostka administracyjna w 1994 roku, a obecne granice uzyskało cztery lata później. Jest to osiedle młode, przyjąć więc należałoby, że pozbawione historii i tożsamości. Nieodmiennie kojarzone z Jeżycami, co jest zrozumiałe ze względu na uwarunkowania historyczne. Szukając informacji o Jeżycach znajdziemy wzmianki o tym wszystkim, co najważniejsze dla Ogrodów. Wieś Jeżyce została włączona w granice miasta w XIX wieku i od tego czasu datuje się intensywny rozwój wiejskich dotychczas obszarów. Ogrody są więc spadkobiercami tradycji i dorobku jeżyckiego zarówno tego wiejskiego, jak i miejskiego.

Może jednak uda się spojrzeć na to, co już znane z innej perspektywy – rodzącej się tożsamość nowej dzielnicy.

W takim kontekście nie można zapomnieć o tym, jak kształtowały się losy gospodarczego zaplecza miasta, jaką rolę odegrali bamberscy osadnicy na tych terenach oraz jakie były uwarunkowania życia wisi, na obrzeżach miasta rozwijającego się pod panowaniem pruskim, zaprojektowanego i funkcjonującego jako twierdza. Koniec XIX wieku przyniósł dynamiczny rozwój zachodnich części Poznania, co nie pozostało bez wpływu na obszary położone poza jego administracyjnymi granicami. Osią rozwoju była i pozostaje do dzisiaj ulica Dąbrowskiego powstała w 1828 roku, jako trakt pocztowy do Berlina. Część tej ulicy, wraz z wsią Jeżyce, włączono w obręb

Miasta Poznania w 1900 roku. Do lat 90. XX wieku nasze Osiedle stanowiło peryferie Poznania w części dzielnicy Jeżyce.

Dzielnica Ogrody zawdzięcza swoją nazwę Ogradowi Botanicznemu, który od początku powstania, pomiędzy 1922 a 1925 rokiem, pełnił funkcję zarówno dydaktyczną, jak i publiczną. Botanik był i jest miejscem, gdzie chętnie odpoczywają nie tylko mieszkańcy Ogrodów, ale też spragnieni obcowania z przyrodą poznaniacy, którzy przyjeżdżają tutaj z najdalszych dzielnic miasta.

W latach 30. XX wieku na obrzeżach Jeżyc zaczęła powstawać dzielnica willowa. Projektanci domów opierali swą koncepcję na przydaniu budynkom charakteru willi miejskiej w tzw. stylu dworowym. Takim ciekawym przykładem jest dom własny znanego architekta Seweryna Pajzderskiego przy ulicy Miłej. W większości budynki te, wpisane są obecnie do Gminnej Ewidencji Zabytków. Zabudowa jednorodzinna w tej części dzielnicy roz-

wijała się szybko. Powstawały kolejne wille w stylu modernizmu międzywojennego. Rozbudowa dzielnicy była kontynuowana w latach następnych. Powstawała ciekawa architektura, jak założenie budynków jednorodzinnych na ulicy Szafrówkiej, według projektanta Stefana Bajera. Dzielnica rozbudowuje się aż do dzisiaj.

Od 1926 roku Ogrody można było na dojechać tramwajem kursującym wahadłowo. W 1951 roku wybudowana została pętla tramwajowa a wraz z nią nowoczesne, modernistyczne osiedle mieszkaniowe z charakterystycznym punktowcem, najwyższym wówczas budynkiem w tej części Poznania. To właśnie dlatego Osiedle kojarzone jest głównie z węzłem przesiadkowym i socrealistyczną zabudową. W latach 30. XX wieku powstała na Ogródach nowoczesna placówka Uniwersytetu Przyrodniczego – Kolegium Zembala zaprojektowana przez Adolfa Pillera. Rozbudowa Uniwersytetu Przyrodniczego była kontynuowana aż do 2006 roku, gdy powstał nowo-

czesny oszklony budynek dydaktyczny zaprojektowany przez poznańską pracownię Jerzego Gurawskiego. Natomiast w latach 1968-70, powstała na terenach Ogrodów modernistyczna placówka medyczna, Klinika Pediatrii i Psychiatrii przy ulicy Szpitalnej. Obiekt, wraz z otaczającym go ogrodem, został zaprojektowany przez architektów: Bogdana Celichowskiego, Wojciecha Kasprzyckiego i Włodzimierza Wojciechowskiego. O głębiej sięgającej historii naszego Osiedla zaświadcza, istniejące do dziś, przy ulicy Dąbrowskiego dom i zabudowania gospodarskie rodziny Muthów, świadectwo rolniczej tradycji Bambrów w tym rejonie miasta.

To tylko niektóre przykłady mogące dać wyobrażenie o tym, że warto spojrzeć na Osiedle Ogrody właśnie z takiej perspektywy – miejsca godnego uwagi, które oferuje nam wiele do odkrycia.

Ogrody to spotkanie z architekturą. Przytoczymy tylko kilka ciekawych przykładów. Powstały tu realizacje między innymi takich wybitnych architektów pracujących w latach 20. i 30. Jak: Władysław Czarnecki (Kolonie Domów dla Pracowników Poznańskiej Kolei Elektrycznej zaprojektowana w 1927 roku), Stefan Cybichowski (brama wejściowa do Ogrodu Botanicznego), Sylwester Pajzderski (projektant takich obiektów jak między innymi Kino Bałtyk czy Osiedle Warszawskie z lat 20., dom własny przy ulicy Miłej). Projektanci pracujący w latach 60.: Jan Węclawski, Jan Cieśliński i Zygmunt Waschko z Pracowni Architektonicznej Miastoprojekt (kultowy punktowiec i deska przy Placu Waryńskiego z lat 1960-69), Bogdan Celichowski, Wojciech Kasprzycki i Włodzimierz Wojciechowski (projekt Kliniki Psychiatrii Akademii Medycznej z lat 1966-88)

Na zabytkowym cmentarzu Parafii Najświętszego Serca Jezusa, który znajduje się na ulicy Nowina, znajdziemy ciekawe przykłady architektury cmentarnej, rzeźby i rzemiosła z czasów secesji, takich twórców jak: Wawrzyniec Kaim i Adam Ballenstedt oraz medaliony nagrobne autorstwa Krystyny Dąbrowskiej i Edwarda Haupta. Przykłady kowalstwa artystycznego pochodzące z zakładów J. Janickiego i S. Żurowskiego oraz współczesną realizację Igora Mitoraja.

Poza przestrzenią cmentarza odnajdziemy na Ogrodach rzeźby parkowe. Najciekawsze znajdują się w Ogrodzie Botanicznym. Pierwsza z nich, to „Dwoje pod parasolem” autorstwa Józefa Kopczyńskiego, a druga, zaprojektowana przez Małgorzatę Węclawską to „Baletnica”. Na skwerze Ireny Bobowskiej, przy skrzyżowaniu ulic Żeromskiego i Dąbrowskiego, jeszcze do niedawna stała rzeźba „Rodzina” autorstwa Jerzego Sobocińskiego. Rzeźby plenerowe można odnaleźć w dokumentacji fotograficznej Kliniki Psychiatrii Akademii Medycznej przy ulicy Szpitalnej. Wpisujące się w całość architektonicznego założenia z końca lat 60. Autorów tych prac rzeźbiarskich nie udało się dotychczas ustalić.

Nowoczesne osiedle wybudowane w latach 60., na skraju miasta, witało przyjezdnych neonem „Merkury. Prosimy - Witamy”, który zaprojektowany został przez A. Borysa i Z. Kaję. Na sąsiednim bloku znajdowała się reklama świetlna Botanika. Niestety neonów już w tym miejscu nie ma.

Ziarnem, z którego wyrosło Osiedle jest wyjątkowe miejsce: Ogród Botaniczny, placówka Uniwersytetu Adama Mickiewicza, powstała na terenie dawnych szkółek jezyckich. Piękną i unikatową kolekcję roślin zapoczątkowali:

prof. Rudolf Boetner i prof. Adam Wodiczko. W zielone założenie wpisuje się również malownicza, lipowa aleja przy ulicy Botanicznej, prowadząca nad Jezioro Rusałka naznaczone tragiczną historią, powstałe na terenach dawnych glinianek. W tym miejscu wcześniej usytuowany był element Twierdzy Poznań, działobitnia Bogdanka. Lasy wokoło jeziora są częścią zielonego klina należącego do założenia urbanistycznego opracowanego w latach 1930-1934, przez Władysława Czarneckiego i Adama Wodiczko. Kliny zieleni, unikalny tego typu projekt w Europie, mający na celu ochronę wód i powietrza w mieście. Niezwykle cenny i wymagający dbałości zarówno ze strony mieszkańców jak i Miasta.

Ogrody to również miejsce, z którym związani byli ludzie ważni dla historii: Wanda Maria Błęńska - lekarka, misjonarka znana jako „Matka Trędownych”, porucznik AK, Sylwester Pajzderski architekt mający duży wkład w powojenną rozbudowę Poznania, Maria Czapska-Pajzderska, architektka, uczestniczka Powstania Warszawskiego i wielu innych. To postacie dla i których Ogrody stały się miejscem do życia.

Szanując tę tradycję działający od niedawna, od czerwca 2020 roku, Zarząd i Rada Osiedla Ogrody postawił sobie za cel zmianę wizerunku tego miejsca i starają się przywrócić estetyczny ład w przestrzeni dzielnicy. Nie jest to zadanie łatwe, a efekty podjętych działań stają się widoczne bardzo powoli. Członkowie Zarządu i Rady Osiedla mają jednak nadzieję, że podobnie jak oni, mieszkańcy Ogrodów docenią miejsce, w którym mieszkają.

Jako lokalna społeczność, zapracujmy na miano kultowej dzielnicy. Ogrody dzięki naszemu wspólnemu wysiłkowi, staną się dobrym miejscem do życia, bo są naszą małą ojczyzną.

*Pamiętajcie o ogrodach
Przecież tamtąd przyszlście
W żar epoki użyć was chłodu
Tylko drzewa, tylko liście*

*Pamiętajcie o ogrodach
Czy tak trudno być poetą
W żar epoki nie użyć was chłodu
Żaden schron, żaden beton
„Pamiętajcie o ogrodach”,
Jonasz Kofta*

Opracowanie: A.M.
Redakcja i korekta Z.M. i W.W.
Materiały - źródło: Internet

ŚWIĘTO OGRODÓW – WIELKI POWRÓT

Po rocznej przerwie wróciło święto naszego Osiedla. W słoneczny jesienny dzień, 4 września 2021 r., w Ogrodzie Jordanskim nr 2 przy ul. Przybyszewskiego znów zebraliśmy się, by wspólnie celebrować Ogrody. Dziękujemy gościom za liczne przybycie oraz za pomoc współorganizatorom, pracownikom Ogrodu Jordanskiego nr 2. Do zobaczenia w przyszłym roku!

DZIEŃ SENIORA W KLUBIE OGRODY – „FAJFY U KRÓLOWEJ”

Niecodzienna zabawa pod hasłem „Fajfy u Królowej” odbyła się w Klubie Ogrody, należącym do Zespołu Dziennych Domów Pomocy w Poznaniu, 7 października.

Podczas spotkania seniorzy bawili się, rozwiązując zagadkę tajemniczej skrzyni. Poznawali tradycje oraz ciekawostki związane z Wielką Brytanią, uczyli się dawnych tańców dworskich i zasad zachowania w „towarzystwie”, czy dobrych manier.

Nie zabrakło także przerwy na herbatkę, której towarzyszyło kruche ciasteczko z odrobiną Earl Grey, a także skocznych ruchów przy dźwiękach The Beatles oraz bardziej rodzimych rytmów. Rada

Osiedla Ogrody wsparła przedsięwzięcie specjalnie zamówionymi smakołykami.

Klubowicze wykazali się w tym roku wielkim hartem ducha – pomimo wielu przeciwności losu, które napotkali, nie zatarali gorącej w nich chęci do zabawy, odkrywania nowych rzeczy, a przede

wszystkim potrzeby dzielenia się radością z innymi.

Więcej informacji o działaniach Klubu Ogrody (Filia nr 2 w Zespole Dziennych Domów Pomocy w Poznaniu), znajdą Państwo na stronie internetowej www.zddp.poznan.pl oraz www.facebook.com/ZespoldziennychDomowPomocy/.

ULICZKI NASZEGO OSIEDLA (CZĘŚĆ V) – UL. DĄBROWSKIEGO

W kolejnej części naszej podróży po ulicach naszego osiedla czas na ulicę Dąbrowskiego, a właściwie jej fragment od skrzyżowania z ulicami Żeromskiego i Przybyszewskiego, do skrzyżowania z ulicą Szpitalną.

Bez wątplenia współczesna nam ulica Jana Henryka Dąbrowskiego przez wiele lat stanowiła główną ulicę miasta Poznania. Wynikało to choćby z faktu, że znajdowała się ona na wylocie w kierunku Berlina. Współcześnie na jej obecny widok na tym fragmencie ulicy miała wpływ przeprowadzona modernizacja związana z przebudową skrzyżowania Przybyszewskiego/Żeromskiego/Dąbrowskiego (w tamtych latach nosiła nazwę Jarosława Dąbrowskiego). Oczywiście całość prac obejmowała znacznie większy obszar. To właśnie tamten remont spowodował, że zniknęły przystanki tramwajowe

znajdujące się na ul. Dąbrowskiego przy ul. Szamotulskiej.

Starsi mieszkańcy Ogrodów na pewno pamiętają, że w kamienicy na narożniku z ul. Nałkowską mieścił się mały sklepik warzywniczy (po schodku w dół) oraz magiel. W pawilonie pod numerem 140 każdy z rodziców dokonywał zakupów dla dziecka w księgarni, która mieściła się tylnej części pawilonu. Obok umiejscowiony był garmazher Ustronie. Oprócz tego w pawilonie mieściła się apteka, która i obecnie funkcjonuje. Na piętrze znajdowała się Praktyczna Pani, a na obiady można się było wybrać do Szarotki. Naprzeciwko mieścił się warsztat samochodowy, który charakteryzował się tym, że na placu znajdowały się podnośniki dla samochodów, co nie było w tamtych czasach częstym wyposażeniem. W latach 90-tych pojawił się obok warsztatu sklep monopolowy. Jego charak-

terystycznym atrybutem były trzy duże drewniane beczki. Nie można nie wspomnieć o restauracji Botaniczna. Nie był to lokal wysokich lotów, stąd często tam dochodziło do interwencji patroli MO. Miał jednak i swoje plusy. To tam ojcowie wysyłali dzieci wieczorem, aby kupiły u szatniarza papierosy.

Wiele rzeczy się zmieniło przez te lata. Nie ma już drzew wzdłuż Dąbrowskiego, które pyliły okrutnie. Nie ma kiosku, gdzie dzisiaj jest stacja paliw. Tam, gdzie dzisiaj rosną róże i krzewy kiedyś można było zbierać pieczarki. Ale jak bimbby jeździły tak i dzisiaj jeżdżą Dąbrowskiego.

ZMARŁ JANUSZ CYBICHOWSKI WIELOLETNI CZŁONEK RADY OSIEDLE OGRODY

Z głębokim żalem informujemy, że zmarł **Janusz Cybichowski**

wieloletni członek Rady Osiedle Ogrody.

W minionych kadencjach pełnił funkcję Przewodniczącego Rady Osiedla Ogrody oraz Przewodniczącego Zarządu Rady Osiedla Ogrody.

Był zaangażowany i oddany sprawom naszej lokalnej społeczności.

Przekazujemy wyrazy współczucia rodzinie i bliskim.

Rada Osiedla Ogrody

Siedziba Rady Osiedla Ogrody

ul. Szamotulska 67, 60-655 Poznań

Internat Ośrodka Szkolno-Wychowawczego dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej (na parterze).

Posiedzenia Rady Osiedla

odbywają się w drugi poniedziałek każdego miesiąca o godz. 18:00

Dyżury dla mieszkańców

odbywają się w drugi poniedziałek każdego miesiąca o godz. 17:30 - **ZAPRASZAMY**

Znajdziesz nas na:

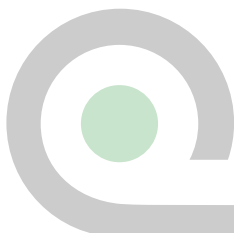
www.ro-ogrody.poznan.pl

[www.facebook.com - Rada Osiedle Ogrody](https://www.facebook.com/RadaOsiedleOgrody)

Napisz do nas:

kontakt@ro-ogrody.poznan.pl osiedle_ogrody@um.poznan.pl

KOMISARIAT POLICJI POZNAŃ – JEŻYCE

ul. Kochanowskiego 16

tel. całodobowe: 61 841 22 11 i 61 841 22 12

Dzielnicy:

st. sierż. Mateusz Pluciński - Rejon 210M

61 84 136 46, kom. 519 064 575

dzielnicowy.jezyce9@po.policja.gov.pl

OBSZAR: Dąbrowskiego 130-146a (parzyste), Przybyszewskiego 8-28 (parzyste), Bukowska 53A-69 (nieparzyste), Szamotulska 50-100 (parzyste) 49-87 (nieparzyste), Szamarzewskiego 62-84 (parzyste) i 67-103 (nieparzyste), Szpitalna 1-33 (nieparzyste), Grodziska 47-133 (nieparzyste), Engeströma -cała, Bednarska-cała, Nowy Świat -cała, Paszty -cała, Plac Waryńskiego -cały.

sierż. sztab. Michał Ganas - Rejon 211M

61 84 122 01, kom. 519 064 579

dzielnicowy.jezyce10@po.policja.gov.pl

OBSZAR: Dąbrowskiego 152-202 (parzyste) i 123-165 (nieparzyste), Szpitalna 2-34 (parzyste), Bukowska 107-127 (nieparzyste), Polska od nr 10-118 (parzyste), Botaniczna -cała, Cienista -cała, Dobra -cała, Hoża-cała, Kajki -cała, Kościelskiego -cała, Lindego -cała, Luba -cała, Majowa -cała, Miodowa -cała, Miła -cała, Nałkowskiej -cała, Niemcewicz -cała, Nowina -cała, Piękna -cała, Radosna -cała, Swojska -cała, Szafirowa -cała, Szczęsna -cała, Wesola-cała, Wilkońskich -cała, Wiosenna -cała, Wonna -cała, Zimowa -cała, Złota -cała, Żeromskiego 1-33 (nieparzyste), św. Wawrzyńca od ul. Żeromskiego do ul. Polskiej - bez numerów.

STRAŻ POŻARNA

112, 998

POGOTOWIE RATUNKOWE

112, 999

STRAŻ MIEJSKA

986, 606 986 986

POGOTOWIE ENERGETYCZNE

991

POGOTOWIE GAZOWE

992

POGOTOWIE CIEPŁOWNICZE

993

POGOTOWIE WODNO-KANALIZACYJNE

994

CENTRALA NADZORU RUCHU MPK

19 445

SCHRONISKO DLA ZWIERZĄT

61 868 10 86

MIEJSKI OŚRODEK POMOCY RODZINIE (FILIA JEŻYCE)

61 843 08 86

„Kurier Ogrodowy” numer: 2/2021

Wydawca: Miasto Poznań - Osiedle Ogrody

Adres wydawcy: Urząd Miasta Poznania, wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta, ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań

Redaktor naczelny: Agnieszka Górecka

Skład redakcji: Anna Wilczewska, Justyna Maciejewska-Dębska, Julia Waligóra, Zofia Martyńska

Adres redakcji: Urząd Miasta Poznania, wydział Wspierania Jednostek Pomocniczych Miasta, ul. Libelta 16/20, 61-706 Poznań

Miejsce i data wydania: Poznań, czerwiec 2021

Skład i druk: Digital Art Studio Przemysław Gała

ul. Szkolna 40, 26-026 Bilcza k/Kielc

Międzynarodowy znak informacyjny

(ISSN): 1505-2346

Nakład: 600 egz.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

**kurier
ogrodowy**